

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

školní družiny

OTEVŘENÁ ŠKOLA

Školní vzdělávací program
školní družiny
Základní škola a Praktická škola, U Trojice 2104, Havlíčkův Brod

Základní škola a Praktická škola, U Trojice 2104, Havlíčkův Brod

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program školní družiny „OTEVŘENÁ ŠKOLA“

Předkladatel

Základní škola a Praktická škola, U Trojice 2104, Havlíčkův Brod

Základní údaje o škole:

Adresa: U Trojice 2104, 580 01 Havlíčkův Brod

Ředitel školy: Mgr. Květoslava Kubátová

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Eva Kořínková

Telefon: 569 420 974, E - mail: sekretariat@zsutrojice.cz, webové stránky: zsutrojice.cz

IČO: 708 385 93

Identifikátor zařízení: 600 023 885

1.2 Zřizovatel školy:

Kraj Vysočina

Žižkova 1882/57

587 33 Jihlava

Telefon odbor školství, mládeže a sportu: 564 602 946

1.3 Platnost dokumentu od:

Verze č. 4 platná od 6. 3.2024

Mgr. Květoslava Kubátová

ředitelka školy

Základní škola a Praktická škola
U Trojice 2104 (2)
580 01 Havlíčkův Brod
IČ: 708 38 593 tel.: 569 422 220

ŠVP projednán pedagogickou radou dne 6. 3. 2024 a školskou radou dne 29. 2. 2024

Charakteristika a umístění školní družiny

Školní družina je školské zařízení pro zájmové vzdělávání. Je součástí školy zřízené podle § 16 školského zákona, navštěvují ji žáci s různým stupněm podpory.

Realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostních aktivit z oblastí vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Pedagogická práce ve školní družině má svá specifika – účastníkům zabezpečuje odpočinek, rekreaci, ale i zajímavé využití volného času. Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti.

Délka, formy a časový plán vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje zejména formou pravidelné denní nebo pravidelné docházky do školní družiny a docházkou do zájmových útvarů (kroužků – zpravidla 1x týdně). Organizujeme i příležitostné a nepravidelné akce – např. výlety, projektová odpoledne, soutěže.

Denní skladba činností

- *Odpočinkové činnosti* – jsou to klidové aktivity na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil.
- *Vzdělávací, výchovná činnost a příprava na vyučování* – pomoc s vypracováním domácích úkolů, procvičování učiva, práce s knihou apod.
- *hygiena, oběd* – hygiena probíhá ve školní budově, na oběd se žáci v doprovodu vychovatelky přemísťují do jiné základní školy
- *Rekreační činnosti* – slouží k regeneraci sil, zařazujeme do nich náročnější pohybové, sportovní a turistické prvky, pobyt venku, vycházky ...
- *Spontánní činnosti* – aktivity, které si žáci volí dle svých potřeb a zájmů

Pobyt ve školní družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti apod.

Příprava na vyučování

Tato činnost probíhá dle individuální potřeby žáků. Při vypracování domácích úkolů pomáháme žákům správně porozumět zadání a způsobu vypracování. Žák si potom úkol zpracovává samostatně.

Účastníkům zájmového vzdělávání je nutné zajistit individuální přístup, potřebný klid k práci, která vyžaduje soustředěnost žáka, pomoc a podporu dospělé osoby.

Režim dne

Režim dne je uzpůsobený příchodu žáků z jednotlivých tříd a podle délky vyučování. Uspořádání dává možnost reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace ve škole a družině.

V ranní družině jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti, které probíhají spíše individuální formou. Žáci mohou do družiny docházet během celého ranního provozu.

Po vyučování se doba a způsob odpočinku řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují další činnosti různého zaměření a potřeb účastníků zájmového vzdělávání.

Provoz školní družiny se řídí vnitřním řádem školní družiny a zohledňuje potřeby účastníků. Zpravidla je provoz před vyučováním od 7 do 8 hodin, po vyučování od 11:45 do 16 hodin.

Docházejí sem žáci školy ve věku 6–20 let. Školní družina má kapacitu 40 žáků.

Přihlášení žáci se rozdělují zpravidla do pěti oddělení podle věku a jejich individuálních potřeb. Počty žáků v odděleních odpovídají počtům žáků ve třídách – 6 až 14 žáků. V odděleních pracují dvě až tři vychovatelky. Jelikož jsou všechny třídy pro žáky se stupněm podpory 3 a více, využíváme zde i asistenty pedagoga do výše úvazku 15 hodin na oddělení.

Časový plán

Časový plán je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu – čtyř (popř. pěti) let. Výhodou vytvoření plánu je možnost výběru činností, ze kterých vychovatelky volí podle aktuálního složení žáků v oddělení, s nímž pracují. Toto uspořádání umožňuje reagovat na změny i na různou skladbu žáků v těchto odděleních.

Stanovení přesného časového plánu je náročné v tom, že do školní družiny chodí žáci různého věku a s různou potřebou podpůrných opatření, proto nemůžeme vymezovat činnost určité věkové skupiny.

Činnost kroužků probíhá zpravidla jedenkrát týdně, některé kroužky se konají jedenkrát za 14 dnů. Kroužky jsou realizovány odpoledne, po vyučování. V nabídce jsou kroužky zaměřené na rozvoj funkčních gramotností (digitální, čtenářské, matematické), tělovýchovného a rukodělného zaměření. Konkrétní nabídka kroužků pro daný školní rok je aktualizována každoročně v září formou nabídkového listu s přihláškou. Obsah kroužku je konkretizován v ročním plánu kroužku.

Popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek, podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se uskutečňuje vzdělávání ve školní družině

Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním, odpoledne po jeho ukončení, před odchodem domů nebo do jiných aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností a zábavou.

Časové rozvržení a uspořádání činnosti školní družiny se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte. Působíme na žáky v době zvýšené únavy z vyučování, a proto je v této době u dětí velká potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

Pro každodenní činnost využíváme dvě samostatná oddělení, další oddělení pracují ve třídách mimo vyučovací dobu. Hygienické zázemí je v patře, kde jsou umístěna oddělení.

Prostory družiny nejsou členité, soukromí žáků při hrách ve skupinách řešíme využitím paravánů či jiných pomůcek. Pro rukodělné činnosti můžeme využívat sklepní prostor školy, kde je zřízena keramická a školní dílna, která je vybavena stoly a židličkami. Na výzdobě školní družiny se podílejí sami žáci.

Pro zájmové činnosti můžeme využít i další vhodné prostory v budově školy: např. cvičnou kuchyňku, vícesmyslovou místnost, aulu, chodbu a zahradu kolem školy.

Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat různé stavebnice, hračky, stolní společenské hry a drobné cvičební náčiní jako např. švihadla, kuželky, stolní tenis apod.

Pro aktivity venku si mohou děti vybrat sportovní náčiní – míče na vybíjenou, kopanou a basketbal, švihadla, pálky na líný tenis, badminton, pomůcky pro tvořivé hry s pískem

a další. Tyto pomůcky jdou uloženy v kabinetu školní družiny. K dispozici jsou i koloběžky, motokáry, jízdní kola a brusle.

Ve výtvarném kabinetu máme k dispozici výtvarný materiál a různé další pomůcky (modelína, keramická hlína, nůžky apod.)

Pro rozvoj čtenářských dovedností a návyků máme různé pracovní listy, časopisy, brožury s kvízy a hádankami. Žáci využívají různé hry k rozvoji slovní zásoby, nácviků abecedy, skládání slov a vět, pexesa s písmenky apod.

Jedno oddělení školní družiny je vybaveno televizorem, který můžeme využít i pro školní družinu. Žáci mohou pracovat i na počítači, který mohou využít k didaktickým hrám rozvíjející pohotovost a představivost. Získávají poznatky i o dalším využití počítače např. ke kreslení, psaní, počítání i k získání informací. K dispozici jsou také tablety. K cílevědomější práci na počítačích je možné využít počítačovou učebnu a interaktivní tabuli.

Oděv a obuv si žáci ukládají do uzamykatelných skříněk v přízemí školy.

V okolí školy je přírodní prostředí. Využíváme park, který je zdrojem poznání i možností k rekreačním činnostem a vycházkám. K rozvoji pohybových dovedností a schopností využíváme dětské hřiště v parku, které je vybaveno prolézačkami a houpačkami, školní zahradu a městský krytý bazén.

Úplatu za zájmové vzdělávání stanovuje od 1. 1. 2024 zřizovatel školy. Od školního roku 2024/2025 stanovil zřizovatel školy nulovou úplatu. Případná změna úplaty za zájmové vzdělávání bude zveřejněna formou dodatku tohoto školního vzdělávacího programu.

Psychosociální podmínky

Snažíme se vytvářet takové prostředí, aby se děti cítily spokojené, bezpečné, jisté. Máme vytvořená pravidla, která platí pro všechny účastníky družiny. Každé dítě má stejná práva, možnosti, povinnosti. Nabídka aktivit je dobrovolná. Snažíme se, aby každý žák mohl uplatnit své schopnosti, být tak v některých z nabízených činností úspěšný. Žáci nejsou přetěžováni, dostávají srozumitelné pokyny. Při práci v nich rozvíjíme citlivost, solidaritu. Podporujeme důvěru žáka v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Při všech činnostech dbáme na bezpečnost práce a ochranu zdraví účastníků zájmového vzdělávání.

Seznamujeme žáky s možnými riziky pohybu ve škole a mimo ni, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů apod. Jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, ale i na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, v různém ročním období, při sportování. Jsou opakovaně seznamováni s postupy při nehodách, úrazech, požáru apod.

Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání, včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy. Při nástupu žáka do školní družiny vyplní rodiče přihlášku do školní družiny, ve které uvedou důležité informace pro vychovatelku, rozsah docházky a způsob odchodu žáka z družiny. Do družiny může být žák přihlášen během celého školního roku. Na písemnou žádost rodičů o vyřazení žáka může žák ukončit docházku během celého školního roku.

Pokud žák narušuje soustavně vnitřní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitele z družiny vyloučen. Ředitel může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento

žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje školní družinu nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

Kritéria přijímání žáků

Přednostně jsou do školní družiny přijímáni žáci 1., 2. a 3. ročníku s pravidelnou denní docházkou do školní družiny.

Další v pořadí jsou žáci 4. a 5. ročníku s pravidelnou denní docházkou (tzn. chodí do ŠD pravidelně nejméně 4 dny v týdnu), žáci s pravidelnou docházkou, dojíždějící žáci a ostatní žáci.

Pořadí kritérií je odstupňované podle důležitosti pro přijetí. Nerozhodne-li o přijetí žáka žádné z kritérií nebo splňuje několik žáků stejné kritériu a je možné přijmout jen některé z nich, bude výběr proveden na společné schůzce s rodiči těchto žáků, a to buď formou vzájemné domluvy, nebo losováním.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní družina je zřízena při škole, kterou navštěvují pouze žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Vše, co tento školní vzdělávací program obsahuje, popisuje podmínky zájmového vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Konkrétní cíle vzdělávání ve školní družině

Cíle výchovně vzdělávací činnosti

- chtít se učit a umět využívat získané poznatky a dovednosti v praxi.
- vytvářet si pozitivní představu o sobě i druhých
- umět používat otevřenou komunikaci, spolupracovat
- umět si chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- citlivě vnímat prostředí i přírodu

Cíl stanovuje směr našeho snažení a v ideálním případě předpovídá i jeho výsledek. Zájmové vzdělávání ve školní družině má obohacovat denní program žáka, zajistit odborné pedagogické vedení při odpočinkových i zájmových činnostech a na základě místních podmínek maximálně podporovat jeho individuální rozvoj.

a/ vychovávat děti k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času

b/ rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základních hodnot

c/ získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost

Oblasti výchovně – vzdělávací činnosti

1. Člověk a jeho svět
2. Člověk a společnost
3. Člověk a příroda
4. Umění a kultura
5. Člověk a zdraví
6. Člověk a svět práce

Program družiny koncipovaný do obecných témat umožňuje, aby vychovatelka s žáky plánovala a realizovala takové činnosti, které žáky zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby. Nabídkou aktivit se snažíme respektovat požadavky pedagogického ovlivňování volného času.

Při přípravě výchovně vzdělávacího programu se snažíme zvážit všechny souvislosti, vzájemné vztahy, vývoj, možné změny v plánovaných aktivitách. Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje žáků, jejich potřeby, zájmem a cílem výchovy.

Žáci se ve školní družině vzdělávají především na základě vlastních prožitých zkušeností. Činností si prohlubují a rozvíjejí poznatky a dovednosti získané při vyučování. Snažíme se podněcovat radost z učení, touhu poznat nové a získat zkušenosti.

Zásady pedagogického působení vychovatelek (uplatňování požadavků pedagogiky mimo vyučování.):

- usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti
- podporovat iniciativu žáků, nápaditost a samostatnost.
- pozitivně hodnotit snahu a výsledek činnosti žáka s ohledem na jeho možnosti a předpoklady, posilovat sebevědomí
- Zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil, respektují individuální zájmy a potřeby žáků
- Posilovat rozvoj pohybových schopností a zdokonalovat pohybové dovednosti

Cílem výchovně vzdělávací činnosti je vést žáka k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti. Rozvíjet základy pro jeho další rozvoj a učení, zdravé sebevědomí a sebestotu. Vést žáka k používání otevřené komunikace a spolupráce.

Obsah vzdělávání ve školní družině

Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován jako nabídka činností, ze kterého si vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány, a dílčích cílů, kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetencí školního vzdělávacího programu.

Klíčové kompetence

Pojem kompetence je chápán jako souhrn znalostí, a schopností a praktických dovedností. Kompetence jsou soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů (výsledků pedagogického působení). Klíčové kompetence představují cílové stavy, k jejichž naplňování by mělo směřovat veškeré vzdělávání.

Školní družina nemá stanovené standarty, kterými musí žáky vybavit, proto bude kompetence přiměřeně svým možnostem spíše jen posilovat a rozvíjet.

Jelikož jednou činností budeme posilovat pravděpodobně více kompetencí a půjde tedy o komplexní působení, nebudeme u každé jednotlivé činnosti uvedené v ŠVP formulovat jedinou konkrétní kompetenci, která by měla být rozvíjena.

1. Kompetence k určení:

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade

si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů:

Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomit si zodpovědnost za své rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží při jejich překonávání je houževnatý.

3. Komunikativní kompetence:

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předpokládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

4. Sociální a interpersonální kompetence:

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

5. Občanské kompetence

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se odpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské). Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Chápe, že rozvoj a udržení těchto hodnot, jejichž význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posilován či oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní prostor k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. Kompetence k trávení volného času

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

Poznámka:

Jednotlivé skupiny klíčových kompetencí číslujeme proto, abychom již nemuseli znovu popisovat kompetence, které danou činností především rozvíjíme, ale pouze se odvolali na příslušné číslo.

1. Místo, kde žijeme

NÁŠ DOMOV

U nás doma	Vyprávíme si o životě naší rodiny	3,4,5
	Kreslíme a malujeme, jak trávíme doma volný čas	4,6
	Vyprávíme si, co kdo v rodině dělá	3,6
Náš dům	Popisujeme domy /byty/, v nichž bydlíme, a jejich zařízení	2,3,4
	Stavíme domy ze stavebnic	2,3,4
	Popisujeme svůj pokoj, představy o zařízení	2,3,4,6
ŠKOLA		
Naše škola není bludiště	Procházíme školou a ukazujeme ji novým spolužákům	1,2,6
	Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje	1,3
	Zkoušíme vařit /připravit svačinu/ ve školní kuchyňce	1,2,6
	Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, a co bychom rádi změnili	1,6
	Zdobíme školní družinu	1,6
	Hledáme ve škole nebo v jejím okolí „poklad“ - orientační soutěž	3,5,6
Cesta do školy	Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás.	1,2,4
	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí - procházíme ulicemi, určujeme jejich význam	1,2,6

	Hledáme různá dopravní značení /přechod, semafor/ Při vycházce sledujeme dodržování pravidel silničního provozu	1,3,5
	Učíme se dopravní značky a předpisy	1,5,6
	Vyrábíme dopravní značky	2,5
Čím jezdíme a čím můžeme	Plánujeme nejkratší cestu ze školy na autobusové a vlakové nádraží. Hledáme orientační body na naší cestě	1,3
	Rozhodujeme se, odkud bychom jeli – vycházka na vlakové a autobusové nádraží	1,2,3
	Hledáme dopravní spojení, kterým bychom mohli jet domů	1,2,3
	Malujeme různé dopravní prostředky	1,3
Chodec, cyklista	Vyrobíme si „dopravní pexesa“ s tématy pozemní, vodní a letecké dopravy	2,3,4
	Odhalujeme nástrahy na cestách pro chodce a cyklisty, / podchody, nadchody, cesta po silnici, kde chybí chodník, apod. /	3,4,5
	Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole /názorná ukázka /	3,4,5
	Upevňujeme si znalosti pravidel o bezpečnosti a kontrolujeme vybavení kol	2,3,4
NAŠE OBEC, NAŠE MĚSTO		
Obec, město v němž žijeme	Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města / budovy, stromy, sochy, pomníky, apod. /	1,2,5,6
	Kreslíme a malujeme místa, kde se nám líbí, kam rádi chodíme / hřiště, kino, knihovna, apod. /	1,3,4
	Vymýšlíme, jak by mohlo vypadat město – kolektivní skládanka z obrázků nebo ze stavebnic	1,2,4
	Stavíme naše město z kostek	2,4,5
	Vyrábíme ozdobné předměty a výrobky pak použijeme k výzdobě družiny i celé školy	1,2,4
	Hrajeme si na průvodce naším městem, popisujeme a ukazujeme, kudy se dostaneme např. na poštu, na úřad, do nemocnice apod.	1,2,3,4,5
	Seznamujeme se se službami pošty, knihovny, lékárny,	1,3,5

	různých obchodů, spořitelny apod. Všechna tato místa postupně navštěvujeme.	
	Povídáme si o institucích v našem městě, namalujeme, co jsme viděli a zažili	1,3,4,5,6
	Hrajeme si na návštěvníky našeho města, kteří se ptají, kde u nás najdeme různé zajímavosti. Druhá skupina odpovídá.	1,2,3
Jak žijeme	Na vycházkách si povídáme o tom, kde v našem městě pracují, a co dělají policisté, hasiči, knihovnice, zemědělci, prodavači, lékaři, zdravotní sestry, řidiči, truhláři, zedníci, popeláři apod.	1,2,6
	Kreslíme, čím bychom chtěli být	1,3
	Povídáme si proč jsme si vybrali nakreslené povolání, zjišťujeme, co musíme pro výkon vybrané profese umět	1,4,5
	Předvádíme zaměstnání rodičů / pouze pohybem těla / Besedujeme na téma Ten dělá to a ten zas tohle, zajímáme se o služby v místě bydliště / oprava obuvi, čistírna, kadeřnictví apod. /	2,4
	Nakupujeme a prodáváme – hra na prodavače a kupující	2,3,4
	Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili	1,2,3
	Zamýšlíme se, co bychom učinili, kdybychom našli malého kamaráda, který se ztratil	2,3,5
	Předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili nebo se ztratili – na vycházce hledáme orientační body a jdeme podle nich	5,6
	Hrajeme si na Ztráty a nálezy (našli/ztratili jsem peněženku, doklady, klíče atd.)	1,3,5
	Besedujeme o práci příslušníků policie a o porušování zákona (alkohol. drogy, krádeže apod.), ptáme se, jak k takovému trestnému jednání předcházet	1,4
	Posíláme dopisy, hrajeme si na doručovatele, zjišťujeme co všechno musí umět pracovníci pošty	1,2
	Hledáme dům podle adresy, na budovách hledáme popisná a orientační čísla	2,3,5
	Procházíme bezpečně cestu ke knihovně, zjišťujeme kdo ji navštěvuje pravidelně	3,5,6

Besedujeme o naší nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích, které ji doplňují	3,5
Z různých materiálů tvoříme postavičky z pohádek, které jsme si oblíbili	1,2,6
Vyrábíme obal na knihu a obalujeme ji, tvoříme záložku do knihy	1,6

ZA HUMNY

Cestou necestou	Kreslíme plánek nejbližšího okolí	2,3,5
	Na plánek společně hledáme známá místa a označujeme je symboly, které je budou dobře charakterizovat	
	Vybíráme si blízké místo, na které dojdeme podle našeho plánu	1,2,3
	Stavíme krajinu z písku, kamínků, větviček apod. (např. hrad a okolí, hory ...)	2,3,5
	Seznamujeme se s mapou a značkami	1,2,3
	Vyhledáváme značky na libovolných mapách a kreslíme je	2,6
	Učíme se určovat světové strany, používáme k tomu různé postupy	2,6
	Cestujeme prstem po mapě, „ navštívujeme „ známá místa, kde někteří z nás již byli	1,3,6
Soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (jméno města, hradu, rostliny, zvířete ...), zajímáme se o vlajky států, které si zapíšeme pole abecedy, a kreslíme je	1,2	

TRADICE NAŠEHO MĚSTA

Jak bylo dříve – naše historie	Čteme si, posloucháme pověsti našeho regionu	1,3
	Hledáme místa, kde k událostem podle pověstí došlo	2,6
	Plánujeme výlet na historické místo (jak pojedeme, čím, co uvidíme, co o místě již víme, čeho si všimneme)	3,5,6

	Kreslíme znak města	1,5,6
Masopust	Vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky (půjčujeme si v knihovně obrazové publikace)	1,3,4
	Vyrábíme si masopustní masky	1,2,6
	Vyzdobíme družinu nejlepšími maskami	3,4,5
Vítáme jaro	Besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara, čteme úryvky z knížek, v nichž se o nich vypráví	1,3,6
	Vyrábíme tradiční předměty z proutí, ze slámy z odstřížků látek, z papíru ...	1,2,6
	Zpíváme písně o jaru a tančíme při hudbě	1,3,6
	Vyhlašujeme soutěž o „čarodějnici roku „	4,5
	Připravujeme táborák s opékáním vuřtů a přehlídkou „čarodějnic „	1,3

2. Lidé kolem nás

RODINA

Vizitka naší rodiny	Besedujeme o rodině, představujeme povolání našich rodičů, předvádíme je a kreslíme	3,4
	Povídáme si o našich prarodičích	3,4
	Připravujeme přáníčka rodinným příslušníkům k jmeninám a narozeninám	3,4,6
	Povídáme si o naší širší rodině, jak se nazývají další příbuzní (kdo je bratranec, sestřenice, teta, strýc)	3,4,6
	Besedujeme o tom co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd.	1,3,4
	Vyrábíme dárky pro radost maminkám – Den matek	3,4,6
Kamarádi	Besedujeme o našem teritoriu : místo po mé pravici je volné, byl bych rád, aby tam seděl(a)...,protože...	2,3,4
	Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda	1,3,4
	Kreslíme portréty našich vrstevníků a vysvětlujeme, proč jsou našimi kamarády	3,4
	Z vystříhaných namalovaných podobizen vytváříme	3,6

	skupinový portrét naší družiny	
	Vyprávíme ostatním o našem nejlepším kamarádovi a o jeho vlastnostech	2,4
	Učíme se na výkonech a chování každého spolužáka najít něco pěkného, za co ho pochválíme	1 – 6
	Hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit	2,3,4,5
	Hodnotíme naši třídu a společně se domluvíme čím ji můžeme vylepšit	2,6
	Hrajeme si na „malého pomocníka“ – hledáme, kde mohou žáci našeho věku pomáhat	2,4,6
	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci	2,5,6
Nejsem všichni stejní, cvičíme naše smysly	Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí	4,5
	Představujeme si pocity nevidomého člověka (máme máme zavázané oči a ostatních nás „navigují“, kudy máme jít, se zavřenýma očima hádáme odkud se ozývá zvuk	3,4,5
	Ve dvojicích zkusíme role nevidomého a jeho průvodce	1,6
	Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty, které jsme před tím vložili do krabice)	2,3,4
	Orientujeme se v prostoru – zkusíme na hřišti poslepu dojít k cíli	2,4,5

SVÁTKY A OSLAVY

Každý den má někdo svátek	Seznamujeme se se jmény v kalendáři a zapíšeme si všechny spolužáky, kteří budou mít v tomto školním roce svátek, abychom jim mohli blahopřát	1,4,5
	Vyrábíme přání pro oslavence, říkáme si, jaké pohoštění se hodí na oslavu	1,4,6
Čas adventní	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávění o Adventu	2,3
	Vyrábíme adventní kalendář	2,6

	Společně vyrábíme adventní věnec, každý týden posedíme u zapálené svíčky, vyprávíme si naše rodinné příběhy apod. (dodržujeme bezpečnost)	3,4,5
	Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly, zdobíme třídu	3,4,6
Kouzelný čas Vánoc	Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se zachovaly dodnes, zvláště o těch, které dodržujeme v rodině	1,3
	Učíme se koledy	1,6
	Na vycházkách pozorujeme výzdobu města, ulic, obchodů	3,4
	Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, ze slámy, šišek apod.	1,2,6
	Pečeme a zdobíme perníčky a figurky z vizovického těsta	1,6
	Naši třídu si zdobíme vánočními motivy	6
	Učíme se balit dárky	2,6
	Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům	4,6
	Zkoušíme vánoční zvyky – pouštíme svíčky ve skořápkách, házíme střevec apod. (dbáme na bezpečnost při práci s ohněm)	1,2,6
Velikonoce	Čteme o národních a místních zvycích spojených s jarem	1,3
	Malujeme a zdobíme kraslice (batikou, nalepováním, vyškrabáváním apod.)	1,6
	Zdobíme okna a třídu symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme)	5,6
	Učíme se písničky a básničky, zpíváme a recitujeme	3,6
Náš den „D“	Povídáme si o významu Dne dětí. Plánujeme jak ho oslavíme (výlet, divadlo, návštěva ZOO, apod.)	1,2,3
	Připravujeme program na oslavu Dne dětí	3,6
	Soutěžíme, závodíme	3,4,5,6

Průběžně zařadíme ještě další oslavy a svátky.

JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT

Známe kouzelná slova	Besedujeme o „kouzelných“ slovech („děkuji“, „prosím“, „omlouvám se“) a jejich významu	1,2,3
	Hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky (a bez nich)	1,2,3
	Hrajeme si a učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, poděkovat za informace, zeptat se zda je zde volné místo např. ve vlaku apod.	3,4
	Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit – dárkem, pochvalou, chováním, úsměvem. Denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě	1 – 6
	Uvažujeme, které dárky je vhodné/nevhodné darovat Při různých příležitostech kamarádům či dospělým (učíme se předávat kytici, bombonieru...)	2,5
	Tančíme lidové tance, cvičíme krokové variace tanců (mazurka, polka)	1,4,5,6
Návštěva divadla, koncertu	Čteme si ze „slabikáře společenského chování“ o návštěvě divadla, koncertu atd.	1
	Vybíráme vhodný oděv na kulturní představení, prohlížíme módní časopisy	1,4,6
	Besedujeme o hudebních nástrojích, posloucháme hudební ukázky	1,3,6
	Soutěžíme v poznávání hudebních nástrojů podle tvaru a zvuku	1,2
	Malujeme hudební nástroje	1,6
Jdeme na výstavu	Povídáme si, proč chodíme na výstavy, a ukazujeme si známé obrázky našich malířů	1,6
	Připomínáme si, jak se na výstavách chovat (vnímáme rozdíly mezi návštěvou galerie, výstavou chovatelů a pěstitelů, na prodejní výstavě knih, apod.)	3,5,6
	Chodíme na dostupné výstavy	3,6
	Povídáme si o našich zážitcích z výstavy, hodnotíme co se nám líbilo a co nelíbilo	3,4,5,6
	Připravujeme malou výstavku našich prací	2,4,6
Cestou necestou	Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně	1,2,3,4,5

	Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech, při nákupech, v dopravních prostředcích	1 – 6
Mluvíme správně?	Cvičíme si jazyk (jazykolamy, dechová cvičení)	1,3,5
	Pomocí říkadelských básniček cvičíme rytmus a melodii jazyka	1,3,5
	Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života	3,5,6
	Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, vyjadřujeme děje či situace ze známých pohádek	2,3,4,5
Stolování	Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorách	1,3,5
	Cvičíme se ve správném stolování	3,4
	Soutěžíme v prostírání a v chování u stolu	1,3
	Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu	2,5
	Dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně	1,3

3. Lidé a čas

NÁŠ DENNÍ REŽIM

Co vše stihneme během dne	Vyprávíme si o pravidelném denním režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu	1,2,3,6
	Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně	1,5,6
	Při hře vybíráme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme k nim vhodnou denní dobu a odhadujeme, jak dlouho se jim většinou věnujeme	2,5,6
	Společně připravujeme týdenní plány naší činnosti ŠD	1,2
	Plánujeme správný režim jednoho dne Besedujeme na téma Jak jsem trávil víkend, malujeme co jsme zažili	1,5 2 – 6
Náš kalendář	Tvoříme roční kalendář školní družiny	3,4

	Připravujeme společně náměty na vycházky v jednotlivých ročních obdobích	5,6
	Opakovaně si připomínáme, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky s těmito motivy apod.	1,6
Kdy se nejlépe připravíme do školy	Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení	1,3
	Využíváme počítač pro získávání mnoha informací, pracujeme s didaktickými hrami	1,5
	Vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejraději besedujeme nad důvody této oblíbenosti	1,3
Měření času	Kreslíme, malujeme různé hodiny	1,5
	Na vycházce pozorujeme různé hodiny ve městě	2,3
	Používáme papírové hodiny s pohyblivými ručičkami. využíváme je pro určování a odhadování času	2,3,6
	Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění	5,6
	Navštěvujeme nádraží a vyhledáváme spojení v jízdních řádech, dochvilnost	2,4
	Ohlížíme se za prázdninami. Shromáždíme pohlednice a obrázky z míst, která jsme navštívili, a povídáme si o nich. Z pohlednic vytvoříme prázdninový vláček	1,2,6
	Povídáme si, co jsme prožili v sobotu a v neděli, kde jsme byli apod. Zápisy můžeme doplnit vstupenkami, obrázky a prospekty z míst, která jsme navštívili	1,2,6

JAK SE LIDÉ MĚNÍ

Když jsme byli malí	Chronologicky řadíme fotografie/obrázky osob, které představují jednotlivé fáze života	1,2
	Besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se	1,2,3
	Vyprávíme si nejzajímavější příhody z našeho ranného dětství a malujeme je	1,3,5
	Vyrábíme dárečky pro seniory	1,4,6
Jak děti žily a pomáhaly doma dříve, jak dnes?	Čteme si o životě žáků z různých společenských vrstev, o jejich povinnostech, radostech a starostech, srovnáváme situaci s dneškem	1,3,5
	Povídáme si o tom, jak pomáháme doma	3,4,6

Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky, spotřebiče)	1,3
Kreslíme moderní spotřebiče a navrhujeme některé pomocníky pro budoucnost	4,6
Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá/škodí ve volném čase	2,4,5,6
Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy. Vyprávíme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky	1 – 4,6

4. Rozmanitost přírody

PŘÍRODA OKOLO NÁS – ROSTLINY, ŽIVOČICHOVÉ

Jak se mění příroda kolem nás	Na vycházkách pozorujeme přírodu, vybereme si k pozorování např. různé stromy a v knížkách a encyklopedii hledáme významné údaje o jejich růstu, pěstování, plodech atd.	3,5,6
	Kreslíme určitý strom (květiny, krajinu) v jednotlivých ročních obdobích	2,6
	Pomocí obrázků porovnáváme, jak se v jednotlivých ročních obdobích příroda mění	1,6
	Využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže	1,2,3
	Při vycházkách do lesa či parku upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody a zhotovujeme z nich drobné šperky	3,5,6
Město v lese	Stavíme objekty (nejen domečky) ze shromážděných surovin	2,5,6
	Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti	1,2,6
	Učíme se poznávat hmyz	1,2
S hlavou v oblacích	Čteme knihu Ferda Mravenec a kreslíme mravence a jiné brouky	1,6
	Na vycházce pozorujeme mraveniště a brouky, učíme se je poznávat a pojmenovávat	1,2
	Při vycházkách pozorujeme život na stromech	1,2,3
	Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu	1,2,4
	Kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo s mláďaty	1,2,6

	Vyrábíme krmítka pro drobné ptáky	1,2,4
	Krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná/škodí	3,5,6
	V zimě pozorujeme stopy ptáků na sněhu	1,2
	Sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků, zjišťujeme, kdy a kam odlétají	1,2,3
	Pracujeme s atlasem ptáků	1,6
Naše květiny a zvířata	Máme družinu samou květinu – povídáme si o rostlinách a jejich pěstování	3, 5, 6
	Pečujeme o květiny – pěstujeme, přesazujeme, zaléváme. Už víme, že každá rostlina chce jiné prostředí, jinou péči	1,2,6
	Z květin si vytváříme hezké životní prostředí	1,2,6
	Pokud to půjde, jdeme na exkurzi do zahradnictví, sledujeme práci zahradnic	1,2,6
	Pozorujeme klíčení semínek	2,6
	Čteme ukázkou z příběhu Jak Křemílek s Vochemůrkou zasadili semínko	2-4,6
	Hrajeme (pexesa, kvarteta) s náměty živočichů a rostlin	1,2,4
	Při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem, sbíráme zajímavé kameny	1,2,4, 5,6
	Napodobujeme hlasy zvířat (některé hlasy žáci předvádějí, jiné hádají, pak si role vymění)	2,3,4
	Určujeme rostliny podle výrazné vůně a hmatu (česnek, křen, apod.)	1,3
	Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin (kdo je 2, 4, 6 rychlejší, kdo sestaví nejsložitější obrázky)	
	Na vycházce do přírody poznáváme plody stromů zkoušíme, jak skáče žába, jak se plazí had apod.	3,5,6
	Besedujeme o zvířatech doma, v ZOO. Vyprávíme si o útulcích pro zvířata.	2,3,5
Zajímáme se o planetu Zemi a o chráněné živočichy, pracujeme s tzv. Červenou knihou	1, 3, 5, 6	
V dubnu, Měsíci ptactva, přemýšlíme jak se o ně starat, V knížkách hledáme informace o právě přilétajících druzích	1, 2, 5, 6	
Při vycházce do lesa nasloucháme zvukům přírody.	1,6	

Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči potřebují	1,6
Kreslíme domácí mazlíčky a práce si vystavíme	2,4,6
Získáváme informace z knih o životě zvířat v ZOO	1,3,6
Na vycházkách do polí a lesů, k rybníku apod. poznáváme, kteří živočichové žijí volně v našem okolí	1,3,4
Z barevných papírů skládáme zvířátka, která známe, napíšeme, jak se jmenují, rozdělíme je na zvířata, která jsme viděli v ZOO, která žijí u nás v lese, na domácí, vodní a jiné živočichy apod.	1,2,6
Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm	1,5

ROČNÍ OBDOBÍ

Příroda a my	Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty	1,2
	Čteme si o přírodě a jejích proměnách	1,3
	Učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou	1,3,5
	V hudebních chvílkách zpíváme známé písničky o zvířatech a rostlinách, počasí apod. Pokoušíme se o jejich jednoduchý pohybový doprovod	1,3
	Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny	1,3
	Na vycházce pozorujeme změny v přírodě a malujeme je	1,3
	Na vycházkách pozorujeme a poznáváme živočichy, rostliny z obrázků, vědomosti procvičujeme při didaktických hrách	1,2
Podzim	Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu chuti, vůně	1,3
	Vyrábíme dráčky a letadélka z papíru nebo listů	2
	Chodíme na školní zahradu, učíme se jak a kdy sklízet a uchovávat ovoce, zeleninu a květiny	1,6
Zima	Pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu	3,6
	Vyrábíme jednoduchá krmítka, připravujeme dárečky na vánoční strom pro zvířátka	1,6
	Navštívíme vánoční trhy, pozorujeme prodej kaprů	1,3

Jaro	Na vycházce pozorujeme jarní práce na poli a v zahradě	1,3
	Kreslíme a malujeme první jarní květiny	1,6
	Sbíráme léčivé byliny	1,5
	Organizujeme kuličkiádu	6
	Z mladých vrbových proutků zkoušíme vyrobit píšťalky, pomlázky	1,2,6
Počasí	V literatuře vyhledáváme pranostiky, čteme je a povídáme o nich	1,2,3
	Porovnáváme pranostiky z kalendářů k jednotlivým dnům s aktuálním vývojem počasí	2,3,5
	Sledujeme předpověď počasí, říkáme si zdroje informací	1,3,5

CHRÁNÍME SI SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Co do přírody patří/nepatří	Při vycházkách do okolí školy a bydliště pozorujeme čistotu a úpravu okolí	1,3,5
	Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy	5,6
	Besedujeme, jak můžeme pomoci živé i neživé přírodě	1,2,6
	Povídáme si jak doma třídíme odpad do kontejnerů	1,5,6
	Besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu	1,4,5
	Odpovídáme na téma Co do lesa patří/nepatří	1,2,5
	Při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozují činnost člověka	4,6
	Při výletu do přírody poznáváme lesní plody, říkáme si, zda jsou jedlé či jedovaté	1,2
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě	1,6
	Při vycházce sledujeme živočichy, rostliny, neživou přírodu. Navrhujeme, jak chránit přírodní prostředí v našem nejbližším okolí.	1,3,5
	Kreslíme květiny, živočichy a v atlasech zvířat a rostlin vyhledáváme nejdůležitější údaje o nich	2,5

Obrázky a výrobky z cest	Tvoříme výrobky z přírodnin (lisování, tisk, listová koláž, zvířátka z přírodnin, apod.)	4,6
	Lisujeme rostliny, které rostou na našich lukách a tvoříme z nich herbáře	1,6
	Besedujeme nad staršími a novými obrázkovými encyklopediemi o zvířatech, porovnáváme rozdíly v zastoupení zvířecích druhů	1,3,6
	Kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře podle své fantazie	1,6
	Povídáme si o sběru léčivých rostlin, o výrobě léků, krémů a čajů z bylinek	1,3,4

5. Člověk a jeho zdraví

POZNÁVÁME SVÉ TĚLO

Já – my	Pojmenováváme části lidského těla	1,2,3
	Hrajeme hru Hlava, kolena, ramena, palce	1,6
	Zjišťujeme, kolik měříme a vážíme. Míry a váhy zapisujeme a sledujeme, jak se měníme	1,2,3

PEČUJEME O SVÉ ZDRAVÍ, CO NÁM PROSPÍVÁ/ŠKODÍ

Naše tělo - kouzla	Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu	1,3
	Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat	5,6
	Nakreslené a vystříhané panáčky a panenky „oblékáme“ podle ročních období	1,6
	Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky,...), čistotu oděvu a jeho vhodnost	3,5,6
	Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu	1,4,5
	Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, stolování, použití WC atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám	1,2,3
Náš zdravý jídelníček	Říkáme si zásady zdravé výživy	1,2
	Kreslíme ovoce a zeleninu	1,3,6

	Sestavujeme zdravý týdenní jídelníček a doplňujeme ho kreslenými i vystřiženými obrázky	3,4
	V časopisech hledáme obrázky zdravých a méně zdravých potravin	4,5,6
	Vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků) a třídíme je na zdravá a méně zdravá	1,2,3,6
	Soutěžíme ve smyslovém poznávání (čich, chuť, hmat) zeleniny, ovoce, koření a dalších potravin	1,3
	Vystřihujeme, kreslíme, malujeme, modelujeme rychlé a zdravé občerstvení pro návštěvu. Použijeme potraviny, které máme rádi, a které jsou navíc zdravé	2,3,5
	Připravíme si zdravou svačinku ve školní kuchyňce	1,2,5
	Tvoříme plán společného denního stravovacího a pitného režimu	1,3,5
	Povídáme si o „národních kuchyních“, půjčujeme si kuchařky s obrázky národních jídel	1,4,5
	Poznáváme houby, které rostou v blízkém lese nebo v parku (pracujeme také s obrázky a atlasem hub)	1,3
Chci být zdravý	Čteme o dětských nemocech a jejich léčení	1,6
	Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku	1,3
	Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky (při nesprávném užívání nám mohou škodit)	1,2,3
U lékaře	Čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, při jízdě na kole atd.	1,3
	Vyprávíme si své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře	1,4
	Hrajeme si na lékaře a na pacienta. Nebojíme se návštěvy ordinace	2,3
	Sbíráme a sušíme nejznámější léčivky v našem okolí, vysvětlujeme si, k čemu slouží	1
Pečujeme o svůj vzhled	Při každodenních tělovýchovných chvilkách procvičujeme své tělo	6
	Soutěžíme ve znalostech základních hygienických návyků a v dovednostech při péči o náš zevnějšek	2,3
	Při péči o vzhled a čistotu nás zajímá, které jednoduché kosmetické přípravky můžeme doma používat	1,2,3
	Povídáme si o péči o náš chrup	1,2,3

Co nás může ohrozit	Předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích apod., abychom se vyhnuli úrazu	1,4
	Poznáváme nebezpečné a jedovaté houby	1,2,6
	Ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé apod.)	1,3,5
	Na výletě si uvědomujeme možná nebezpečí a zjišťujeme, jak jim předcházet	1,2,6
	Vyprávíme, co se nám nebezpečného přihodilo, jak jsme situaci zvládli	3,5
	Učíme se používat lékárničku	1,2,4,5
	Učíme se zásadám první pomoci	1,2,3,5
	Přenášíme zraněného, poskytujeme první pomoc při zlomenině	1,2

CHODÍME VEN KAŽDÝ DEN

Příroda - naše tělocvična	Denně chodíme do přírody, na školní hřiště apod.	5,6
	Každý měsíc se naučíme novou hru	6
	Pořádáme jednoduché soutěže s míčem, švihadlem apod.	6
	Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí	5,6
	Prohlubujeme si znalosti o živé i neživé přírodě	1,4,5,6
Zimní radovánky	Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě	6
	Při pobytu venku hrajeme pohybové hry, cvičíme, zpíváme	6
	Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu	3,5,6
	Soutěžíme, kdo rychleji (nejdokonaleji) postaví sněhuláka	6
	Závodíme v hodů sněhovou koulí na cíl, do dálky apod. Kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme jednoduché obrázky	6 6
Míčové hry a jiné sporty	Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování	6
	Nacvičujeme vybíjenou i kopanou na hřišti i v tělocvičně	6
	Připravujeme hry pro sportovní odpoledne	3,4,5
Hrajeme si na rozhodčí – jsme objektivní, víme, co je „fair play“ (pracujeme se stopkami, měříme přesně výkony soutěžících apod.)		1,2,5

Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Provádí je vychovatelky spolu s ostatními pedagogickými pracovníky.

Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše výchovně vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Hodnocení

Hodnocení většího či menšího tématického celku provádíme po skončení nebo v průběhu. Zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tématické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme.

Hodnocení z pohledu celého oddělení zapisujeme dle potřeby. Hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty, odchýlení od plánu, plnění pedagogického záměru, posun sociálních vztahů mezi žáky, své pedagogické působení, důvody nezdaru a jiné skutečnosti.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.

Závěr

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Snažíme se je oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Dáváme možnost si vybrat a nehodnotíme osobnost žáka, ale jeho výkon. Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby z dětí vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné situace se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s blízkými a s přáteli.

Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.